

19.05. – 20.05.20r.

Temat: **Słowniki i ich zawartość – sprawdzian wiadomości.**

Kronika polska Galla Anonima to pierwsza kronika historii Polski. Jej autor z pewnością nie był Polakiem. Różne są domysły co do jego pochodzenia. Przypuszcza się, że pochodził z Węgier, Francji (za tym przemawia miano Gall, wskazujące na związek z Francją) lub Włoch, jednak żadna z hipotez nie została ostatecznie potwierdzona. Zapewne był benedyktyńcem i przybył na dwór polskiego księcia z węgierskiego opactwa pod wezwaniem św. Idziego. Wiadomo, że był czytany w literaturze starożytnej. Kronika powstała najprawdopodobniej między rokiem 1112 a 1116. Tekst składa się z trzech ksiąg i obejmuje okres od czasów legendarnych do 1113 roku. Jest poświęcony głównie dziejom Polski za panowania Bolesława Krzywoustego. Autor z pewnością korzystał z zaginionego *Żywota św. Wojciecha*, a także z roczników i kalendarzy pochodzących z tego okresu. Jednak podstawowe źródło informacji stanowiły tradycja ustna oraz bezpośrednie obserwacje. Taki sposób opracowywania historii był zgodny z duchem i założeniami średniowiecznego kronikarstwa.

Na podstawie *Słownika literatury staropolskiej* pod redakcją Teresy Michałowskiej

1. Zaznacz odpowiedzi zgodne z treścią przeczytanego hasła słownikowego. Więcej niż jedna odpowiedź może być poprawna.

Kronika Galla Anonima to:

- A. jedyna kronika historii Polski.
- B. ostatnia kronika historii Polski.
- C. pierwsza kronika historii Polski.
- D. najważniejsza kronika historii Polski.

W kronice opisano:

- A. dzieje Polski za panowania Bolesława Krzywoustego.
- B. życie Władysława Jagiełły.
- C. działalność św. Idziego.
- D. czasy legendarne.

Zbierając informacje, Gall Anonim korzystał z:

- A. roczników.
- B. kalendarzy.
- C. „Żywota św. Wojciecha”.
- D. ustnych przekazów i własnych obserwacji.

2. Wyjaśnij w 2–3 zdaniach, dlaczego autora kroniki nazwano Gallem Anonimem. Wykorzystaj informacje z tekstu i poniższe hasło słownikowe.

anonim

1. «niepodpisany list»
2. «człowiek nieujawniający swojego nazwiska, zwłaszcza: nieznaną z nazwiska autor»

Internetowy słownik języka polskiego PWN

3. Dokończ zdania tak, by zawierały poprawną informację. Każde zdanie może mieć więcej niż jedno dokończenie.

Odmianę wyrazu *anonim* znajdziemy w

słowniku frazeologicznym.

słowniku języka polskiego.

Informacje biograficzne dotyczące Galla Anonima są w

encyklopedii powszechnej.

słowniku wyrazów obcych.

Znaczenie słowa *anonim* może być wyjaśnione w

słowniku poprawnej polszczyzny.

słowniku wyrazów bliskoznacznych (synonimów).

4. Pod każdą definicją zapisz nazwę odpowiedniego rodzaju słownika.

niejasność – [...] *D.* DOMYSŁ, domniemanie, przypuszczenie, założenie, podejrzenie, hipoteza

słownik _____

hipoteza – [wym. hipoteza, nie: hipoteza], ż. IV, *Im D.* hipotez: Hipotezy naukowe. Stawiać, postawić hipotezę.

słownik _____

hipoteza -zie; -tez

słownik _____

hipoteza ż. IV, CMs. -zie; Im D. -ez «zdanie nie w pełni uzasadnione, rozważane jako racja dla pewnych uznanych już zdań; założenie oparte na prawdopodobieństwie, wymagające sprawdzenia, mające na celu odkrycie nieznanych zjawisk lub praw; jakiegokolwiek orzeczenie niezupełnie pewne, przypuszczenie» Hipoteza naukowa. Stawiać, postawić hipotezę.
słownik _____

5. Objaśnij swoimi słowami, jak rozumiesz podkreśloną część zdania: *Przypuszcza się, że pochodził z Węgier, Francji lub Włoch, jednak żadna z hipotez nie została ostatecznie potwierdzona.* Wykorzystaj informacje słownikowe z ćwiczenia 4.

---

6. Wymień co najmniej 2 wiarygodne źródła, w których znajdziesz informacje o roku śmierci Bolesława Krzywoustego.

---

7. W jaki sposób współcześni historycy zbierają informacje? Zapisz swoją odpowiedź w 3–4 zdaniach.

Powodzenia!